

R A P O R T N R.2

cu privire la încălcările admise de către noua putere politică de la Chișinău
în perioada post-electorală

La sfârșitul lunii noiembrie 2009, PCRM a prezentat opiniei publice primul său raport de monitorizare a încălcărilor comise de noua putere politică de la Chișinău în perioada post-electorală¹. Prezentul raport este o continuare a trecerii în revistă a principalelor încălcări comise de către guvernare. În perioada de raportare, noua guvernare a intensificat presiunile sale asupra mass-mediei incomode, a continuat să intimideze reprezentanții opoziției și să limiteze drepturile acesteia, continuă încălcările drepturilor fundamentale ale omului, inclusiv demiteri în masă pe criterii politice. De asemenea în perioada raportată au fost înregistrate multiple încălcări ale normelor constituționale în particular și a legislației RM în general.

Raportul este structurat în 5 capitole de bază și anume:

- Libertatea mass-mediei;
- Încălări ale normelor constituționale și altor acte legislative;
- Încălări ale drepturilor fundamentale ale omului și altor principii democratice;
- Încălări ale Regulamentului Parlamentului și de procedură;
- Intimidarea opoziției.

1. Libertatea mass-mediei

1.1. Atacuri asupra companiei private de televiziune NIT

În perioada menționată au continuat atacurile politice dure din partea noii majorități asupra postului de televiziune NIT, inclusiv solicitarea de întrerupere a contractului de arendă, excluderea ilegală din rețelele de retransmisie prin cablu a programelor difuzate de NIT, sancționarea companiei de către CCA etc. Toate acestea s-au petrecut pe fundalul declarațiilor critice recente ale liderilor AIE cu privire la necesitatea închiderii/interzicerii NIT.

1.1.1. Solicitarea din partea Guvernului de întrerupere a contractului de arendă cu NIT

La 24 decembrie 2009, postul privat de televiziune "NIT", care se află fizic într-o clădire din șoseaua Hâncești începând cu anul 1999², a fost înștiințat printr-o scrisoare, de către Guvern, cu doar o săptămână până la expirarea contractului de arendă, despre faptul că un nou contract nu va fi încheiat, iar din aceste motive compania urmează să elibereze sediul până la finele anului curent.

Postul de televiziune NIT are în acest sediu amenajate multiple studiouri moderne, dotate cu tehnică performantă, în aranjarea acestora fiind investite mijloacele financiare importante ale companiei. Ulterior, după o amplă campanie realizată de NIT de condamnare a deciziei Guvernului, dar se pare și datorită implicării instituțiilor internaționale reprezentate în Republica Moldova termenul de eliberare a încăperilor de la etajul 5 (studiourile propriu zis) de către NIT a fost extins până la data de 31 martie

¹ http://www.pcrm.md/main/index_md.php?action=news&id=3027

² NIT în baza unui contract încheiat cu Guvernul RM, a început reparația încăperilor pentru amplasarea studiourilor de producție în clădirea în care se află în prezent încă în anul 1997;

2010, timp insuficient în orice caz. Totodată prin scrisoarea din 31 decembrie 2009, Guvernul a adus la cunoștința întreprinderii despre necesitatea restituirii integrale, în baza contractului încheiat anterior, până la data de 31 decembrie 2009, a încăperilor arendate în edificiul de pe șos. Hâncești, 53, la etajele 3,6,7 și 8.

NIT a solicitat extinderea contractului de arendă până la finele anului 2010. De menționat faptul că alte companii precum sunt TVC21 și TV7 de asemenea sunt amplasate în clădiri care sunt la balanța Cancelariei de stat (Guvernul RM), însă în adresa acestor instituții nu au fost înaintate careva pretenții.

1.1.2. Decizia Guvernului de eliberare a încăperilor de către NIT vine după un șir de declarații ale liderilor AIE critice în adresa NIT:

- la data de 19 decembrie 2009, activistul Partidului Liberal Democrat din Moldova, directorul postului de radio “Vocea Basarabiei“, Veaceslav Țăbuleac, în cadrul congresului III al PLDM, în fața a peste 1800 delegați și invitați la congres, a făcut mai multe declarații cu privire la postul de televiziune “NIT“, prin care și-a exprimat dezacordul față de politica editorială a companiei și necesitatea interzicerii acestuia³.

- la data de 4 decembrie 2009, în cadrul ședinței în plen a parlamentului, Dl Mihai Ghimpu, Președinte al Parlamentului și Președinte interimar al RM, a declarat de la tribuna centrală a parlamentului faptul că dacă Dlul personal va dori - postul de televiziune NIT nu va mai exista⁴.

- la data de 15 octombrie 2009, deputatul din fracțiunea Partidului Liberal, Ana Guțu (președinte a delegației permanente la APCE în conformitate cu hotărârea parlamentului din 29 decembrie 2009) a declarat, în plenul Parlamentului, că mai multe instituții mass-media, care sunt incomode actualei puteri, trebuie să fie interzise pe teritoriul Republicii Moldova⁵. În contextul anchetării cazului, care a avut loc în seara zilei de 14 octombrie, în centrul capitalei, Guțu a declarat că deflagrația a avut loc în urma politicilor editoriale ale mai multor instituții mass-media, “care și-au făcut efectul nefast în societate“. În context, Guțu a cerut interzicerea instituțiilor NIT, OMEGA, N4 și altele. În Piața Marii Adunări Naționale a fost explodată o grenadă de tip RG-42, în timpul unui concert dedicat Hramului orașului, la 14 octombrie curent, în rezultatul căreia au avut de suferit 55 de persoane.

1.1.3. Sancționarea NIT de către CCA.

- anterior, la data de 6 noiembrie Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis, să-i aplice companiei NIT o amendă maximală prevăzută de legislație⁶. CCA și-a argumentat amenda prin insuficiența pluralismului de opinie în buletinele de știri. Comportamentul CCA în acest sens nu poate fi calificat altfel decât o comandă politică. CCA sancționează neîntemeiat și ilegal postul TV NIT cu încălcări legale și de procedură Astfel, monitorizarea nu s-a efectuat conform prevederilor Codului audiovizualului, nu au fost

³ www.pldm.md

⁴ Sursa -stenograma ședinței plenare a Parlamentului din 4 decembrie 2009

⁵ Sursa - stenograma ședinței plenare a Parlamentului din 15 octombrie 2009

⁶ Decizia nr. 110 din 6 noiembrie 2009, http://cca.md/sites/default/files/decizii_cca_2009.pdf.

respectate termenele și metodele de monitorizare care a avut un caracter subiectiv și a fost inițiată la comanda Președintelui Parlamentului, domului M. Ghimpu. De menționat că ceilalți radiodifuzori monitorizați nu au fost sancționați, deși au fost depistate încălcări similare ale legislației.

- La 23 decembrie 2009, CCA a făcut o tentativă de a sancționa compania NIT pentru publicitate ascunsă. Pentru luarea deciziei de sancționare CCA nu a întrunit numărul necesar de voturi. De menționat că practic toate posturile TV care difuzează pe teritoriul Republicii Moldova practică publicitatea ascunsă, însă doar NITul a fost monitorizat sub acest aspect.

1.1.4. Excluderea NIT din rețelele de retransmisie prin cablu

- în perioada noiembrie-decembrie 2009, în baza unor monitorizări realizate de către companie a fost constatată în peste 10 raioane excluderea ilegală din rețelele de retransmisie prin cablu a programelor difuzate de NIT. Ca rezultat, au fost realizate mai multe deplasări în teritoriu și constatat faptul că asemenea încălcări au loc începând cu a 2-a decadă a lunii septembrie 2009. Mai mult decât atât în o bună parte din cazurile de excludere a NIT din rețelele de cablu au fost realizate după exercitarea presiunilor politice asupra operatorilor.

1.2. Sistarea activității postului de radio „Ploaia de argint”

La 19 ianuarie 2010, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a sistat emisia pe teritoriul Republicii Moldova, a postului de radio “Ploaia de Argint” pe un termen nedeterminat. Anterior, CCA a refuzat solicitarea postului de radio “Ploaia de Argint” de a i se prelungi de drept licența de emisie⁷. Decizia CCA a fost atacată în instanța de judecată de către conducerea postului de radio, unde s-a decis ca până la prezentarea unei decizii definitive, frecvențele postului de radio respectiv să fie scoase din concurs. La 19 decembrie 2009, activistul liberal-democrat, Veaceslav Țâbuleac, director al radioului „Vocea Basarabiei” în cadrul congresului PLDM, într-un discursul său în fața membrilor și simpatizanților partidului a chemat la exterminarea “ocupației informaționale rusești” din Moldova. Activistul PLDM, a declarat de la tribuna congresului că Kremlinul, ca un “cotropitor”, a utilizat spațiul informațional al Moldovei “pentru a face, nestingherit, propagandă antinațională de otrăvire spirituală a populației băștinașe dintre Prut și Nistru”.

1.3. Alegerea consiliului de observatori ai companiei publice ai IPNA „Teleradio-Moldova”

CCA a organizat un nou concurs pentru suplinirea funcției de membru al Consiliului de Observatori ai companiei publice ”Teleradio-Moldova” în baza unei scrisori falsificate a Președintelui Comisiei parlamentare de profil, Corina Fusu. Acest lucru s-a produs fără a fi finalizată procedura anterioară, fără ca mandatul tuturor membrilor CO să fie expirat.

În baza concursului CCA, Parlamentul Republicii Moldova⁸ a numit o nouă componentă a Consiliului de Observatori ai companiei publice ”Teleradio-Moldova” cu încălcarea

⁷ În 2008 un precedent similar a fost în cazul postului de televiziune ProTV, cazul fiind rezolvat în interesul ProTv prin moratoriul instituit.

⁸ HPO119/2009, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=333220>;

flagrantă a prevederilor art. 56 al Codului audiovizualului. Prevederea legală potrivit căreia minim 2 candidați la funcția de membru al Consiliului de Observatori trebuie să aibă experiență în gestionarea unei întreprinderi financiare sau comerciale nu a fost respectată. Mai mult ca atât, parlamentul a numit 5 membri pe când vacante erau doar 4 funcții de membru la CO, iar însăși concursul pentru selectarea candidaților s-a desfășurat cu grave încălcări legale.

Totodată, la alegerea noii conduceri ai TRM, actuala guvernare a respins idea opoziției ca în vederea îmbunătățirii calității serviciilor la TRM și asigurării independenței politicii editoriale managementul companiei să fie atras din exterior.

1.4. Achitarea repetată a agresorilor reprezentanților mass-media

La 22 martie 2009 a avut loc agresarea fizică a jurnaliștilor agenției OMEGA de către activistul și candidatul la funcția de deputat din partea PLDM pe atunci, Ion Chitoroagă, în cadrul acțiunii organizate de PLDM cu genericul "Votează fără frică!". Agresarea reprezentanților mass-media a fost înregistrată pe camerele de luat vederi⁹.

După adresarea în judecată a agenției OMEGA, Judecătoria sectorului Buiucani l-a achitat pe Ion Chitoroagă la 3 noiembrie 2009, invocând cauza lipsei componentei infracțiunii. La 24 decembrie 2009, Curtea de Apel Chișinău a respins contestația hotărârii primei instanțe înaintate de agenția OMEGA și Procuratura municipiului Chișinău, păstrat în vigoare decizia Judecătoriei Buiucani din 3 noiembrie de a-l achita pe Ion Chitoroagă.

1.5. Radio Vocea Basarabiei – acoperire națională¹⁰

În baza deciziei nr. 97 din 13 octombrie 2009, CCA practic a lichidat postul de radio Fresh FM, lipsindu-l de frecvențele de emisie. Totodată, la aceeași ședință în defavoarea altor radiodifuzori (inclusiv Fresh FM), postul de radio Vocea Basarabiei, afiliat actualii puteri, a obținut 11 frecvențe de emisie, asigurându-și astfel capacitatea de emisie pe întreg teritoriul țării. Directorul Vocea Basarabiei, Dl Veaceslav Țibuleac, activist al PLDM, în repetate rânduri a făcut acuzații la adresa altor mass-media, inclusiv asupra necesității interzicerii/închiderii unor posturi de radio și TV.¹¹

1.6. Decorarea reprezentanților mass-media de către Președintele Parlamentului, Președintele interimar al RM, Dl. Mihai Ghimpu

Președintele interimar al Republicii Moldova Mihai Ghimpu, în ultima decadă a lunii decembrie 2009, a emis 2 decrete prin care unui grup de jurnaliști li s-a conferit înalte distincții de stat.¹² Asemenea acțiuni în adresa jurnaliștilor ale primei persoane în stat nu pot fi interpretate altfel decât tentativă de corupere și/sau loializare a reprezentanților mass-media față de noua putere politică de la Chișinău.

1.7. Tărăgănarea investigațiilor privind cauzele cu caracter penal asupra reprezentanților mass-media.

⁹ <http://www.omg.md/Content.aspx?id=6430&lang=1>

¹⁰ Decizia nr. 97, CCA, din 13 octombrie 2009: http://cca.md/sites/default/files/decizii_cca_2009.pdf

¹¹ www.pldm.md, lucrările congresului III al PLDM, alocuțiunea Dlui Țibuleac

¹² DPO150/2009, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=333370>; DPO126/2009, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=333236>

La data de 2 octombrie 2009, în Gagauz Ieri, Autobusul de marcă Ford Tranzit al redacției ziarului de opoziție, “Ceas Pik” a fost incendiat. Ancheta asupra cazului nu a evoluat pînă în prezent. Anterior, Dl Mihai Ghimpu, Președintele interimar al țării a calificat incendierea autoturismului din Găgăuzia drept “o incendiere a bicicletei de la sud”¹³.

1.8. Tentative de lobby a unor structuri media private

La data de 21.01.2010 prin scrisoarea¹⁴ nr. 02-118/31 semnată de către Primarul General al mun. Chișinău, vice-președinte a partidului liberal, Dl. Dorin Chirtoacă, cel din urmă în numele Primăriei mun. Chișinău, practic solicită sprijinul CCA pentru obținerea de frecvențe terestre de către radiodifuzorul Jurnal FM.

¹³ sursa – Stenograma parlamentului din 6 octombrie 2009.

¹⁴ Copia scanată a scrisorii transmise de primarul general al mun. Chișinău în adresa CCA

2. Încălări ale normelor constituționale și altor acte legislative

2.1. Dizolvarea Parlamentului

La 7 decembrie 2009 au avut loc alegerile repetate pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova. În urma scrutinului în cauză, unicul candidat la funcția de Președinte, domnul M. Lupu (reprezentantul Partidului Democrat din Moldova) nu a acumulat numărul necesar de voturi (3/5) și nu a fost ales în funcția de șef al statului.

Potrivit prevederilor art. 78 alin. (5) din Constituție, dacă și după alegerile repetate a Președintelui RM, nu va fi ales, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data alegerilor în noul Parlament.

În pofida acestor norme imperative ale Legii supreme Președintele Parlamentului și Președintele interimar al Republicii Moldova, domnul M. Ghimpu a declarat în multiple rânduri și cu diferite ocazii că alegeri anticipate nu vor fi¹⁵, Parlamentul nu va fi dizolvat iar Constituția nu va fi respectată deoarece aceste prevederi constituționale vor fi eliminate. Aceleași păreri, cu privire la necesitatea evitării alegerilor parlamentare anticipate în 2010 și revizuirii constituției, le-au exprimat în repetate rânduri și alți lideri ai AIE, inclusiv prim-ministrul Vlad Filat.

2.2. Reforma constituțională

La 1 decembrie 2009 prin decretul Președintelui interimar al Republicii Moldova¹⁶, domnul M. Ghimpu a fost creată o comisie care urmează să analizeze posibilitatea unei reforme constituționale de amploare care să se finalizeze cu adoptarea unei noi Constituții.

De menționat că cei mai activi membri ai acestei comisii sînt persoane angajate politic, membri de partid sau reprezentanți ai domnului Ghimpu în diferite instanțe (V. Popa – reprezentantul domnului Ghimpu la Curtea Constituțională, A. Arseni, membru PL și candidat supleant pe lista PL etc.).

Unele propuneri ale acestei comisii țin de adoptarea proiectului unei noi Constituții cu votul unei simple majorități, iar pragul de participare a alegătorilor la referendum pe această chestiune să fie micșorat, inclusiv și diminuarea substanțială a numărului necesar de voturi pentru aprobarea Constituției. Se propune ca pentru aprobarea referendumului să se pronunțe 50% + 1 din alegătorii care au participat la referendum adică 1/3 sau 1/2. În practică asta înseamnă că constituția ar putea fi adoptată de 17 sau 25% din toți alegătorii.

Aceste inițiative contravin flagrant prevederilor art. 142 al Constituției Republicii Moldova care nu permite nici o revizuire constituțională care ar suprima drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor și garanțiile acestora. Mai mult ca atât, același articol prevede că dispozițiile privind caracterul suveran, independent și unitar al

¹⁵ <http://protv.md/stiri/politic/mesajul-presedintelui-interimar-catre-natiune.html> ,
<http://www.protv.md/stiri/politic/in-profuzime-din-11-ianuarie-2010-partea-i.html>;
http://www.vipmagazin.md/topnews/Mihai_Ghimpu:_%E2%80%9ENU_vom_avea_alegeri_anticipate%E2%80%9D/ ;

¹⁶ DPO83/2009, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=332938>

statului, precum și cele referitoare la neutralitatea permanentă a statului, pot fi revizuite numai cu aprobarea lor prin referendum, cu votul majorității cetățenilor înscriși în listele electorale.

PCRM a menționat în repetate rânduri că un eventual proces de elaborare și adoptare a unei noi constituții nu se va rezuma la modificarea prevederilor cu privire la modalitatea de alegere a președintelui RM. În context menționăm că alte aspecte din constituție care ar putea de asemenea fi propuse pentru a fi modificate ar putea crea disensiuni serioase la nivel de societate și ar destabiliza și mai mult situația politică și social-economică din țară. Majoritatea parlamentară a declarat, repetate rânduri că limba de stat trebuie să fie stipulată în constituție este limba română¹⁷. Despre această necesitate a vorbit în repetate rânduri Președintele Parlamentului, Președintele interimar al RM, Dl. Mihai Ghimpu, Dl. Vladimir Filat, prim-ministru al Republicii Moldova, alți demnitari de rang înalt din cadrul AIE. La fel tot mai des de către liderii AIE se vehiculează ideea schimbării statutului de neutralitate a RM în cadrul unei eventuale noi constituții. PCRM a atenționat în repetate rânduri că aceste acțiuni ar putea duce la tensiuni serioase în interiorul societății.

2.3. Votarea componenței nominale a delegației permanente la APCE

Pe data de 29 decembrie 2009, Parlamentul Republicii Moldova a făcut o nouă tentativă de a aproba componența nominală a delegației permanente a RM la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. Prima tentativă de alegere a delegației permanente la APCE, desfășurată la data de 25 septembrie 2009, a avut loc cu grave învâlcări ale legislației Republicii Moldova, dar și a normelor juridice a APCE. Președintele Parlamentului și Președintele interimar al țării, Dl. Mihai Ghimpu, a falsificat decizia Parlamentului din 25 septembrie 2009 privind desemnarea componenței nominale a delegației Parlamentului Republicii Moldova pentru participarea la sesiunea Adunării Parlamentare a Consiliului Europei 28 septembrie - 2 octombrie 2009¹⁸ în scrisoarea pe care a semnat-o și transmis-o în adresa APCE.

La a II-a tentativă de aprobare a componenței nominale a delegației permanente a Parlamentului la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, în conformitate cu regulamentul Parlamentului RM, dar și a Regulilor de Procedură ale APCE¹⁹, Partidului Comuniștilor îi reveneau 2 locuri în delegația de bază (din totalul de 5 locuri stabilite)²⁰. Ținând cont de faptul că situația s-a complicat substanțial când toate 4 partide constituate ale noii majorități parlamentare au dorit să fie reprezentate la nivel de membri cu drepturi depline a delegației, PCRM a decis în vederea depășirii situației să renunțe la un loc de

¹⁷ pe paginile oficiale ale diverselor instituții de stat deja este menționată limba română fapt ce contravine art. 13 din Constituție, ex. www.gov.md, toate siturile oficiale ale administrației de stat

¹⁸ Hotărîrea Parlamentului din 25 septembrie 2009. Frațiunea PCRM a solicitat de fiecare dată în cadrul ședințelor Parlamentului pe durata sesiunii de toamnă – iarnă crearea comisiei pentru investigarea fraudei comise de către Dl. Ghimpu (falsificarea hotărîrii parlamentului în textul scrisorii privind delegația Moldovei la APCE), noua majoritate a respins permanent subiectul creării unei asemenea comisii.

¹⁹ Art.6, Regulamentul Parlamentului, Art. 6 (2), Regulile de procedură ale APCE – principiul proporționalității în delegația de bază, dreptul exclusiv a fracțiunilor parlamentare de a înainta reprezentanții săi în delegațiile permanente.

²⁰ În cadrul delegației permanente aprobate de Parlamentul Republicii Moldova în anul 2005, opoziția avea 3 membri permanenți (Partidul Democrat, Partidul popular Creștin Democrat, Alianța Moldova Noastră).

membru cu drepturi depline (din 2 preconizate în conformitate cu normele și procedurile legale), astfel ca toate formațiunile din actualul Parlament să fie reprezentate în mod egal în delegația permanentă.

După acest compromis realizat de PCRM, noua majoritate parlamentară, în stilul său deja caracteristic, încălcând prevederile Regulamentului Parlamentului, dar și a regulilor de procedură a APCE, precum și a oricăror principii democratice, prin vot nominal (53 de voturi pro) a exclus reprezentantul Partidului Comuniștilor din Republica Moldova²¹ din componența delegației permanente, înaintate spre aprobare Parlamentului. Astfel PCRM în calitatea sa de unică forță de opoziție în parlamentul RM, a rămas nereprezentată în delegația parmanentă la APCE.

2.4. Înregistrarea organizațiilor cu caracter extremist

La 12 noiembrie 2009, Ministerul Justiției, încălcând flagrant legislația cu privire la asociațiile obștești și Legii privind contracararea activității extremiste a înregistrat organizația „Mișcarea Național Creștină”, membrii căreia s-au declarat oficial ca legionari²². Asociația înregistrată recent de către Ministerul Justiției în mod rapid înființează structuri teritoriale, astăzi atestându-se peste 10 structuri la nivel raional, cu peste 345 membri, ultima fiind creată la nisipeni²³

2.5. Acțiuni antisemite

La 13 decembrie 2009, un grup de persoane au sechestrat simbolul sărbătorii Hanuka instalat în centrul capitalei și l-au devastat.

Astfel, autoritățile moldovenești tolerează discriminarea religioasă și antisemitismul prin inacțiunea admisă de colaboratorii poliției, în cadrul acestui incident.

Acesta este un un exemplu vădit de antisemitism și instigare la ură față de minoritățile naționale și religioase, inclusiv de profanare a simbolurilor religioase. Autoritățile nu au fost în stare să prevină și să stopeze asemenea acțiuni, să asigure apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, inclusiv a libertăților religioase, prin implementarea mecanismelor prevăzute de actele internaționale la care Republica Moldova este parte. De asemenea reacția autorităților privitor la condamnarea acestor acțiuni s-a lasat așteptată. În declarațiile făcute de către Prim-ministrul Vlad Filat postului de televiziune ProTv, cel din urmă a încercat, absolute fără dovezi, să învinuiască de cele întâmplate un partid politic, făcând aluzie clară la PCRM.

²¹ PCRM a înaintat candidatura pentru membru cu drepturi depline în cadrul delegației RM la APCE a Președintelui Partidului, ex-președintelui Republicii Moldova Dlui Vladimir VORONIN. De menționat că Vladimir VORONIN a fost membru a delegației RM la APCE, din partea PCRM pînă în anul 2001.

²² http://trm.md/index.php?module=stiri_int&news_id=13791

²³ <http://www.basarabia91.net/2009/12/foto-miscarea-national-crestina.html>

3. Încălări ale drepturilor fundamentale ale omului și altor principii democratice

3.1. Eliberări din funcții

- au fost eliberați din funcție ilegal toți șefii direcțiilor teritoriale control administrativ și un șir întreg de funcționari de diferit rang pe criterii exclusiv politice. Astfel, cu ignorarea procedurii prevăzute de Codul muncii, care prevede un preaviz de minim 2 luni, în termen de 14 zile au fost concediați toți șefii direcțiilor teritoriale control administrativ. Cifra concedierilor ilegale pe criterii politice deja este de peste 940 de persoane. Un număr important de persoane, funcționari publici în administrația publică centrală și locală (nefiind membri ai PCRМ), sunt în continuare persecutați pe motive politice, fiind siliți de noua putere politică să părăsească din proprie inițiativă funcțiile ocupate. Totodată multor persoane li se propune să rămână în funcții cu condiția să adere la partidele politice constituente ale AIE (în special PLDM)²⁴.

- noua putere a eliberat din funcții, fără vreo explicație și cu încălcarea prevederilor legale, toți ambasadorii Republicii Moldova peste hotare. Mai mult ca atât, metodele prin care s-au efectuat aceste acțiuni încalcă orice normă morală. Foștii ambasadori au fost siliți să elibereze încăperile de serviciu și de trai în termene extrem de restrânse ignorând, în totalitate orice normă de curtoazie diplomatică, înjosind demnitatea omului la maximum posibil. Drept exemplu este cazul ambasadorului RM în Franța Victoria Iftodi.

3.2. Parlamentul adoptă acte legislative având ca prioritate interese personale, de grup și reieșind din situații de moment:

- Au fost adoptate modificări la Legea cu privire la notariat, iar instituția de notari de stat a fost lichidată în interesul notarilor privați²⁵. Astfel, cetățenii vor fi privați de posibilitatea de a folosi serviciile notarilor de stat la taxe reduse și sociale. Cel mai mult vor fi afectate categoriile socialmente vulnerabile, deoarece notarii privați nu acordă servicii cu taxe sociale.

- Au fost elaborate proiecte de legi privind modificarea legislației cu privire la avocatură prin care se intenționează a reforma avocatura în interese personale. Astfel Uniunea avocaților va prelua întregul monopol asupra activității de avocat, statul va fi eliminat de la monitorizarea acestor procese, alte persoane în afară de avocați nu vor avea dreptul de a reprezenta în judecată, iar însăși procedura de admitere în profesia de avocat va fi îngreunată la maximum.

- se intenționează de a reforma sistemul de executare, anulând instituția executorilor judecătorești de stat în favoarea celor privați. Aceasta va duce la faptul că executorii privați nu vor fi cointeresați în a executa hotărâri nemateriale sau cu o valoare mică deoarece onorariul lor va consta din procentul din suma încasată de la debitori.

²⁴ Până în prezent 223 de cazuri au fost semnalate de PCRМ (octombrie-decembrie), totodată PCRМ consideră că numărul de persoane este semnificativ mai mare

²⁵ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc□=1&id=333325>

3.3. Expertizarea legislației.

În continuare, practic toate proiectele de legi care țin de funcționarea instituțiilor democratice, (adoptate pînă în prezent) **nu sînt/fost supuse expertizării** de către Consiliul Europei. Republica Moldova se află sub monitorizarea CE și astfel de acte legislative urmează să fie expertizate obligatoriu de către această organizație internațională²⁶;

3.4. Argumentarea legislativă.

Practic toate actele legislative sînt adoptate cu încălcarea procedurii și fără fundamentare științifică, socială, economică, fără a respecta procedura de elaborare a unui act legislativ, fără expertiză anticorupție, fără evaluarea impactului de reglementare etc. astfel este încălcată Legea cu privire la procesul decizional, Legea cu privire la actele legislative, Regulamentul Parlamentului etc.

3.5. Declarații cu caracter naționalist

Președintele interimar, Mihai Ghimpu, pe data de 1 decembrie, ziua națională a României, a făcut un șir de declarații naționaliste în special următoarele: „potrivit vrerii Domnului“ Moldova ar trebui să fie populată de români. “Eu mă închin celor care au luptat pentru pace, pentru democrație, pentru existența vrerii Domnului ca pe acest pământ să locuiască românii, în Rusia – rușii, în Franța – francezii, în Germania – nemții“.

Tot în aceeași zi, Ghimpu a declarat jurnaliștilor, că este român și nici măcar cea mai înaltă funcție în stat ocupată actualmente de acesta nu-l va determina să-și schimbe obiceiul de a sărbători Ziua Națională a României. Declarațiile cu caracter naționalist, dar și de necesitatea reunificării Republicii Moldova cu România, sunt tot mai frecvent lansate de către mai mulți lideri ai AIE.

²⁶ Hotărîrea Parlamentului nr. 377 din 18.11.2004 cu privire la modul de remitere a proiectelor de legi spre expertizare la Consiliul Europei și de implementare a recomandărilor acestuia.

4. Încălări ale Regulamentului Parlamentului și de procedură

4.1. Conducerea Parlamentului nu respectă procedura de întocmire a ordinii de zi a ședințelor, nu aduce la cunoștința deputaților această ordine de zi și nu pune la dispoziția deputaților, în termenii stabiliți, proiectele de acte legislative și alte materiale de lucru **(permanent)**²⁷;

4.2. La întocmirea ordinii de zi nu se iau în considerație propunerile fracțiunii PCRМ iar însuși proiectul ordinii de zi pentru următoarele ședințe nu se supune aprobării **(permanent)**²⁸;

4.3. Este restrâns dreptul deputaților de a înainta propuneri de modificare a ordinii de zi (circa 15 cazuri);

4.4. Președintele Parlamentului, permanent, comentează propunerile deputaților și luările lor de cuvânt, insultă deputații²⁹ (peste 30 de cazuri);

4.5. Este încălcat flagrant principiul legal de constituire a organelor de lucru al Parlamentului, delegațiilor parlamentare permanente care prevede alegerea reprezentanților în aceste delegații ținându-se seama de reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament³⁰;

4.6. Deputații sînt lipsiți de dreptul de a lua cuvînt pe marginea chestiunilor de pe ordinea de zi, li se retrage cuvîntul nemotivat și fără preîntîmpinare; rețrîngerea constantă a deputaților de a ieși cu declarații; este restrîns dreptul deputatului de a lua cuvînt în chestiuni de Regulament. Sancționarea de retragere a cuvîntului se aplică neîntemeiat și fără avertisment³¹. Mai mult ca atît sînt aplicate standarde duble atunci cînd vorbesc reprezentanții majorității parlamentare care nu pun întrebări ci fac declarații de la microfon și nu sînt sancționați;

4.7. Se încalcă flagrant procedura de votare a legilor în două lecturi, care nu se respectă³² (peste 10 cazuri);

²⁷ Se încalcă prevederile art. 39, 45 și 46 al Regulamentului Parlamentului.

²⁸ Se încalcă prevederile art. 6, și 39 al Regulamentului Parlamentului.

²⁹ Se încalcă prevederile art. 104, și 132 al Regulamentului Parlamentului.

³⁰ Se încalcă prevederile art. 6 al Regulamentului Parlamentului.

³¹ Se încalcă prevederile art. 105, 106, 107, 133 și 137 al Regulamentului Parlamentului.

³² Se încalcă prevederile art. 65 al Regulamentului Parlamentului.

5. Intimidarea opoziției

5.1. Deputații PCRМ sînt în continuu intimidați și persecutați, amenințați cu dosare penale în vederea părăsirii fracțiunii PCRМ în parlament și organelor de conducere a administrației publice locale etc.

5.2. Ministrul Afacerilor Interne permanent face declarații de ordin politic, iar un șir de membri PCRМ recent au fost reținuți ilegal, interogați și percheziționați (15 persoane) cu încălcarea flagrantă a normelor de procedură.

5.3. Frațiunea PCRМ a fost silită să părăsească biroul de lucru pentru instalarea în acel birou a fracțiunii PL. În asemenea condiții, cea mai mare fracțiune din Parlament nu are condiții elementare de a-și desfășura ședințele sale.

5.4. Președintele interimar M. Ghimpu a emis un decret privind formarea Comisiei privind analiza crimelor regimului comunist totalitar. Scopul de bază al acestei inițiative este punerea în afara legii denumirii și simbolurilor comuniste, fapt ce va însemna practic scoaterea în afara legii a celei mai mari forțe politice din RM.